

№.118

Cena prenumeraty:

w Łodzi

Kwartalnie Mk 1:60
Miesięcznie „ 420.
za rozneszenie
30 mk. miesięcznie
Z przes. poczt.
Kwartalnie mk. 1500
Miesięcznie „ 500
poza Łodzią egz. 22

w Ameryce

1/2 dolara miesięcznie
Konto Pocztow. Kasy
Oszczędności 60,594.
Należytość pocztowa
opłacona ryczałtem.

BUDUJMY
OJCZYZNĘ

zgodą i pracą!

*****

KALENDARZYK

30 N Katarzyny Senek
1 P Filipa i Jakuba Ap.
2 W Zygmunta Kr. M.
3 S Opieki św. Józefa
4 C Florjana M Moniki
5 P Piusa V P. W.
6 S Jana Apost. i Ew.

REDAKCOJA

w ŁODZI

Al, Kościuszki 41

TELEFON 28,

ROZWOJ

DZIENNIK POLITYCZNY SPOŁECZNY I LITERACKI

Poniedziałek dnia 1 maja 1922 roku

ogłoszenia przyjmuje administracja do godz. 6-ej; po 6-ej dolicza się 50%
Za terminowe wychodzenie ogłoszeń i otlar administracja nie odpowiada.

Poświęcenie tablicy pamiątkowej ś.p. red. W. Czajewskiego

Wczoraj w Katedrze św. Stanisława Kostki odbyła się podniosła uroczystość wmurowania i poświęcenia tablicy pamiątkowej dla ś. p. Wiktora Czajewskiego, założyciela „Rozwoju“

Po uroczystej Mszy św. odprawionej przez J. E. biskupa łódzkiego ks. Tymienieckiego, udała się procesja do bocznego ołtarza w lewej nawie kościoła, z szeregiem cechowych chorągwi, i delegatami Resursy Rzemieślniczej, którzy na tę smutną przybyli uroczystość.

W ścianie widniała już wmurowana tablica z szarego marmuru z napisem.

Ś. P.

WIKTOROWI CZAJEWSKIEMU
redaktorowi „Rozwoju“

nieustrudzonemu szermierzowi polskości

WDZIĘCZNI ŁODZIANIE.

Poświęcenia dokonał J. E. ks. biskup Tymieniecki w asystencji licznych kleru, poczem ze stopni ołtarza podkreślił zasługi zgasłego redaktora, który do ostatniego niemal tchnienia walczył za Ojczyznę i kościół

* * *

Smutny obrzęd kościelny w dniu wczorajszym zakończył kartę ciężkich walk „Rozwoju“, kartę przypieczętowaną śmiercią wszystkich członków redakcji a ostatnio jej

go kierownika.

Marmurowa tablica, szara i poważna jak życie i praca tego nieustrudzonego założyciela jednakże mocna, swojska i serdeczna jako były Jego dążenia, zdobi ścianę najpiękniejszej świątyni łódzkiej. Jak redaktor całe swe życie poświęcał dla ogółu ten dzisiaj ogół, ogół cały — ogół od piwnic aż do poddaszy — zaoferował mu pierwszym odruchem serca wie-dziona — tą wieczną pamiątkę.

Tablica ta tem nam droższa, że powstała za inicjatywą polskiego robotnika skupionego w ramach Resursy Rzemieślniczej.

Składamy ci serdeczne dzięki Przewielebny Arcy Kapłanie, zarówno ajk i Duchowieństwu łódzkiemu, które nie szczędziło trudów i słów pociechy i w Warszawie i w Łodzi, dziękujemy Szanownym Cechom i wszystkim życiowym i przyjaciółom ś. p. Wiktora Czajewskiego za serdeczne współzucie i pamięć. Kończymy słowami Szanownego Kapłana Szaniawskiego, który swe przemówienie nad grobem w Warszawie zaczął i zakończył słowami:

Nie umarł cały... W dalszym ciągu iść będziemy w ślady zgasłego redaktora walcząc za wiarę prawdę i ojczyznę. Mamy nadzieję, że w ten sposób najlepiej Go uczymy i utrwalimy Jego pamięć. (12)

Niepewny skutek.

EILWESE 30 (PAT) Wobec niewiadomych wyników konferencji genueńskiej, konwent senatorów sejm Rzeszy niemieckiej postanowił odroczyć posiedzenia plenarne sejm wyznaczone na 2-5 aż do czasu wyjaśnienia sytuacji. (12)

Sowiety przygotowują nową sztukę?

RYGA 30 (Pat) Tutejsze „Sewodnia“ dowiaduje się z Moskwy, jakoby rząd sowiecki przygotował na sam koniec konferencji genueńskiej jeszcze jedną niespodziankę. W ostatnim dniu narad genueńskich projektowane jest mianowicie wystąpienie Litwinowa z sensacyjnymi rewelacjami, odnoszącymi się do rzekomo przygotowanej interwencji w Rosji sowieckiej przez szereg państw obcych. Delegacja sowiecka ma jakoby przy tej okazji uroczystie ujawnić konwencję wojskową, zawartą pomiędzy nowietami a Niemcami, tłumacząc jej powstanie wspólnym niebezpieczeństwem tych dwóch

państw.

Wreszcie przedstawiciel sowietów zażąda rozpatrzenia spreparowanego oczywiście ad hoc memorandum, jakie złożyć ma dla większego wrażenia nie osobiście, lecz za pośrednictwem przedstawicieli partii robotniczych szeregu krajów. (7)

Barthou jeszcze nie wyjeżdża

GENUA 30 (Pat) Odjazd Barthou do Paryża raz jeszcze został odroczony.

Nie opuści on Genui przed uchwaleniem ostatecznej redakcji memorandum do delegacji sowieckiej co nastąpi zapewne jutro i nie wyjedzie do Paryża przed wtorkiem. (7)

GENUA 30 (Pat) Człeczerin wystąpił do prezydenta konferencji de Fauty, pismo, w którym domaga się wyjaśnienia przyczyn, dla których pierwsza komisja i podkomitet nie zostały jeszcze zwołane. (7)

Sprostowanie.

Wskutek nieuwagi zecerskiej, wczoraj w feljetonie p. t. „Mowa“ opuszczono ciąg dalszy tytułu, który powinien brzmieć: „Mowa ks. Szaniawskiego, nad grobem redaktora Czajewskiego“, wygłoszona w dn. 26 bm. w komentarzu powązkowskim.

GENUA 30 (Pat) Nowy komitet komisji politycznej dla spraw Rosji odbędzie na życzenie delegacji belgijskiej posiedzenie dopiero w poniedziałek. Sadzą, że tekst artykułu 2-go będzie uzgodniony na następującej podstawie: monarchizm będą szukały możliwości redukcji długów wojennych. Redukcja ta będzie zatem fakultatywna, a nie obowiązująca. Pozostawione będzie każdemu państwu do uznania per traktowanie oddzielnie w tej sprawie z Rosją. (7)

Kalenin do Berlina.

RYGA 30 (Pat) Nadeszła tu wiadomość, że w maju udaje się do Berlina prezes wszechrosyjskiego centralnego komitetu Kalenin. Podróż stoi w związku z umową rosyjsko-niemiecką. (7)

Sprawa konstytucji gdańskiej.

GDANSK 30 (PAT) Jak wiadomo konstytucja gdańska uchwalona w sierpniu 20 r. dotychczas nie stała się prawomocną, gdyż nie uzyskała zatwierdzenia ze strony Ligi Narodów, która zatwierdzenie to uczyniła zależnym od szeregu zmian w projekcie konstytucji, a zwłaszcza od skrócenia czasu urzędowania głównych senatorów z 12 na 4 lata. Senat gdański pod naciskiem Ligi wniósł do Sejmu projekt ustawy, uwzględniając zmiany żądane przez Ligę. W braku jednak kwalifikowanej większości odnośny projekt nie został dotąd uchwalony. Cała bowiem lewica wystąpiła zgodnie przeciwko projektowi, domagając się zmian dalekoidących.

Obecnie zatarg zbliża się ku końcowi, gdyż wysoki komisarz gen. Hacking wystosował do prezydenta senatu dnia 25 bm. pismo, domagając się załatwienia tej sprawy. Wysoki komisarz przechodzi do porządku dziennego nad stanowiskiem senatu gdańskiego, który oświadczył, że do zmiany konstytucji potrzebna jest kwalifikowana większość. Na posiedzeniu sejm gdańskiego komunista Rahn zaatakował gwałtownie wysokiego komisarza i oświadczył, że sejm nigdy nie pozwoli na takie targnięcie się osoby postronnej na zagwarantowane konstytucją prawa przedstawicielstwa ludu. (12)

s. 1 p.

WALERJA WEDRYCH

zmarła dnia 29 kwietnia 1922 roku, przeżywszy lat 56.

Wyprowadzenie zwłok z domu przy ul. Wiznera 5, nastąpi w dniu 1 maja o godz. 7-ej wiecz do Katedry Sw. St. Kostki oraz nabożeństwo żałobne d. 2 maja o godz. 9 zrana. Ekspozycja na cmentarz Staro-Kat. nastąpi po nabożeństwie. Na smutne te obrzędy zapraszają krewnych i znajomych, pozostali w głębokim smutku

Mąż, synowie, synowa i wnuczka.**Święto 1-go maja.**

Dzisiaj przypada międzynarodowe święto socjalistyczne 1 maja.

Konstytucja polska gwarantuje wszystkim swobodę przekonań, i sądzimy że każdy obywatel Polski o ile to odpowiada jego przekonaniom, ma prawo uczcić swoje święto jak uzna za stosowne.

Dlatego też dalecy jesteśmy od myśli przeszkadzania lub odwodzenia kogokolwiek lub odstępstwa od swych ideałów i sądzimy iż ani jeden pracodawca w naszym mieście, — o ile nie będzie to połączone z jego wyraźną szkodą — nie będzie stawiał ze względów przekonaniowych przeszkód w obchodzie socjalistycznego święta.

My, niestety — z pod innego jesteśmy sztańdaru — ideje międzynarodówki, pod którą tak licznie zgrupowała się międzynarodowa finansjera — nie są naszymi idejami i zwalczać je będziemy — ale jedynie na drodze idejowej.

Z drugiej jednak strony jesteśmy przekonani iż kultura partii socjalistycznej postąpiła się dzisiaj na tyle naprzód iż wszelkie ekscesy oraz przymus świętowania i zmuszenia do porzucenia pracy jak to byliśmy świadkami lat poprzednich zostanie zaniechany.

Sila pięści nigdy nie rozszerzy panowania idei — nigdy nie zjedna zwolenników bo duszy ona nie zagarnie — jak to już przekonali się na własnej skórze okupanci naszego kraju.

O tej świętej prawdzie radzimy przy dzisiejszym święcie pamiętać naszym zbyt gorącym towarzyszom. mtg. (12)

Przeciw monopolowi tytoniowemu.

(wziew kupców tytoniowych)

(p) Wczoraj przed południem w teatrze „Scala” odbył się wiec kupców tytoniowych protestujący przeciwko wprowadzeniu monopolu tytoniowego.

P. Marcinkowski z Warszawy w dłuższym referacie wskazywał na groźne skutki monopolu, który pozbawiwszy kilkadziesiąt tysięcy rodzin chleba absolutnie nie wpłynąłby na sanację stosunków skarbowych. O ile projektodawcy monopolowi dają jako wzór Francję jest to rozumowanie fałszywe, gdyż właśnie we Francji rząd osiąga z monopolu o wiele mniejsze zyski niż w państwach, gdzie jest tylko akcyza jak np. w Anglii, Niemczech, Ameryce i innych. Zaprowadzenie monopolu, a tem samem wykupienie istniejących fabryk i wybudowanie nowych pociągnęłoby miliardowe wydatki, których nikt nie byłby w stanie pokryć. Państwo by to, jest i będzie złym przedsięwzięciem.

Następnie przemawiał delegat z Poznania p. Dybicki, który jako wzór gospodarki państwowej wskazuje na saliny, puzappy i koleje które przynoszą miliardowy deficyt. Tylko wolny handel tytoniem, może przynieść, pożądane zyski państwu i wzmacniać produkcję handlową. Użycie obcych kapitałów, (co podobno rząd zamierza uczynić) uczyni z nas niewolników i podkopie nasz przemysł tytoniowy.

P. Grinspan z Warszawy jako wzór gospodarki tytoniowej państwowej przypomina sprawę papierosów holenderskich, która to

sprawa znalazła epilog w rządzie.

Co to jest trafika — to my wiemy. Trafnym jest nawet dowcip, iż trafika nosi swą nazwę dlatego, iż może się tam i trafić papieros.

Po przeczytaniu depesz od związku kupców tytoniowych w Grudziądzu i od posła Rosetta, wzywających do protestu przeciwko monopolowi, zebrani jednogłośnie przyjęli rezolucję, która wykazując całą niedorzeczność monopolu zarówno dla skarbu państwa, jakoteż kupców i konsumentów, protestuje przeciwko wprowadzeniu tegoż. (7)

KRONIKA**— Kalendarzyk.**

Dziś: Poniedziałek, 1 maja Filipa i Jakóba
Wschód słońca g. 4 m, 44
Zachód g. 7 m, 15.

— Odezwy komunistyczne.

(p) W bramie domu nr. 10 przy ul. Kiłińskiego znaleziono 3 odezwy komunistyczne w języku polskim i żydowskim, podpisane przez kom. part. rob. pol. (7)

— Wyzysk mieszkaniowy.

Przemysłowiec Eljasz Zelman, zajmując od 29 grudnia 1930 r. w posesji Emila Gintera 2 sale fabryczne jedną zaś od Kochanowskiego, będącego również lokatorem Gintera, drugą zaś od samego Gintera, według umowy miał Zelman płacić tytułem komornego za salę wynajętą od Gintera 10,000 mk. rocznie a ten zaś żądał obecnie komornego na rok 1921 w wysokości 150,000 mk. zaś za rok 1922 300,000 mk.

Z powodu niezakceptowania żądanej komornego powyrzucił Ginter wszystkie maszyny tkackie będące własnością Zelmiana z sali zajmowanej przez ostatniego. Zelman wskutek tej samowoli zwrócił się do urzędu walki z lichwą o interwencję, który po przeprowadzeniu dochodzenia przesłał akta sprawy tej prokuratorowi z wnioskiem oskarżenia Gintera w kierunku art. 23 i 19 ustawy II o zwalczaniu lichwy wojennej. (7)

— Wypadek.

Wczoraj na szosie pabjanickiej na 9 km. od Łodzi, pociąg elektryczny kolei Dojazdowych Nr. najechał na wóz, który nieostrożnie skreślił pod nadchodzący motor.

Pomimo iż motorniczy zahamował w porę pociąg i puścił nawet elektryczne hamulce, pociąg nie dało się zatrzymać i rozbił on tylną część wozu. Konie uciekły wzdłuż planu, a nieostrożny woźnica Kamiński ze ws. Bugaj, powiatu Kaliskiego, ma zranioną prawą nogę. (12)

— Kochająca małżonka.

Przy ul. Zamenhoffa (Rozwadowska 27) zamieszkuje niejaki Józef Jaronowski, z żoną Franciszką. Pewnego dnia żona jego dowiedziała się, że maż jej ma kochankę. Od tego czasu pozycje małżeńskie znacznie się pogorszyły, że na ciągłe wymawiała mężowi złamanie wiary małżeńskiej. Wczoraj o godz. 8 rano, gdy Józef Jaronowski, leżał jeszcze w łóżku, żona jego Franciszka wzięła toporek, i tępą jego stroną zadała mężowi 3 rany w głowę. Na krzyki rannego sąsiedzi zaalarmowali pogotowie, oraz pobliski oddział koni i policji, który ze swej strony zawiadomił o powyższym VII komisariat P. P.

Przybyłe na miejsce wypadku pogotowie opatrzyło Jaronowskiego zaś policja aresztowała Franciszkę J. i po spisaniu protokołu komisarz p. Łaszewski odesłał ją do więzienia przy ul. Miłsza, zaś akta przesłane zostały do prokuratora celem pociągnięcia winnej do odpowiedzialności za usiłowanie zabójstwa. (7)

— Zabójstwo czy samobójstwo.

(p) Na łakach Wiznera znaleziono zwłoki — kobiety jak się okazało 48 letniej Franciszki Kłys, pracownicy fabryki Gejera. Dalsze dochodzenie wyjaśni zagadkową śmierć. (7)

— Za lichwe.

Okręgowemu urzędowi walki z lichwą zameldowano, iż niektóre sklepy pobierają za funt masła nawet 1,600 marek.

Przez zarządzone wywiady zdołano ustalić, że za funt masła pobierali mk. 1,600 względnie 1,500 właściciel sklepu przy ul. Dzielnej 1. Gabryel, Ławit oraz przy ul. Piotrkowskiej 79 B. Dawidowicz; zostali oni aresztowani za uprawianie lichwy. Sprawę skierowano do sądu. (12)

— Pasek losami

(p) Aczkolwiek niedawno łódzkim kolejom którym wydano losy loterii państwowej do 5. loterii, to jednak nabycie takowych trafia na trudności ze strony kolektorów, którzy widocznie przechowują je dla siebie w celach spekulacyjnych. O tem dowiedział się urząd walki z lichwą i przeprowadził rewizję u tych kolektorów, którzy odmówili sprzedaży losów nierozsprzedawanych. Ponieważ według regulaminu dyrekcji loterii państwowej kolektorom nie wolno zatrzymywać losów dla siebie pociągnięto ich do odpowiedzialności za ograniczenie handlu losami art. 24 i I ustawy o zwalczaniu lichwy wojennej. Po przeprowadzeniu dochodzenia akta skierowane zostaną do prokuratora przy sądzie okręgowym. (12)

KOMUNIKATY.**Występy K. Junoszy-Sępowskiego.**

9 i 10 maja r. b. odbędą się 2 występy znakomitego polskiego artysty K. Junoszy-Sępowskiego w teatrze „Scala” przy współudziale całego zespołu teatru Małego w Warszawie

Odegrana będzie główna komedia Alfreda Saroira „Osma żona Sinobrodego” Sztuka ta nie zeszła z desek scenicznych przez cały sezon i była grana przeszło 150 razy przy wyprzedanym domu.

Przedstawienia powyższe wzbudziły ogromne zainteresowanie w naszym mieście. (9)

KRONIKA TELEGRAFICZNA

(kt) Według doniesień z Paryża Lloyd George zdecydowany jest zwołać konferencję Rady Najwyższej do jednej z miejscowości sąsiadujących z Genuą w razie, gdyby Poincaré nie chciał przybyć do Genui. (PAT) (12)

(kt) Na odbytym świeżo kongresie fińskiej landzkiej partii konserwatywnej uchwalono wotum nieufności dla obecnego rządu. (12)

(kt) Rumunia zaprzecza urzędowo tendencyjnym pogłoskom rozpowszechnianym przez pewne organy zagraniczne rzekomej mobilizacji armii rumunskiej. (9)

(kt) Z Paryża donoszą Międzynarodowy kongres kolejowy po jednomyślnym przyjęciu uchwał rozmaitych komisji ukończył prace. Następny kongres postanowiono zwołać w 1927 roku.

(kt) Pisma fińskie donoszą, że sowieci zwrócili się do Finlandji, żądając zlikwidowania t. zw. rządu centralnego Karelii wschodniej. (12)

NA MARGINESIE.

Ciekawe zestawienia

Król włoski, jak wiadomo, podejmował w Genewie delegatów rosyjskich i — jak obwieściły telegramy — „wyróżnił dłuższą uprzejmą rozmową Cziczeryna i Krassina.“ Według informacji jakie otrzymał od Cziczeryna jeden z tutejszych bolszewików, pomiędzy królem Wiktorem Emanuelem, a przedstawicielami republiki sowieckich wywiązał się następujący dyalog:

— Niezmiernie miło mi powitać panów w charakterze uczestników konferencji genueńskiej. Dotychczas, niestety, waszych wysłanników i waszych włoskich przyjaciół gościliśmy przeważnie w kryminałach, a przyjmowali ich mniej lub więcej uroczyście fałszyści i policja.

— Pracowaliśmy dla dobra ludu W. K. Mości z całym poświęceniem. Nie cofaliśmy się przed żadnymi ofiarami. Nasze złoto płynęło strumieniami na Zachód jedynie w tym celu, aby wyzwolić narody zachodnie z niewoli burżuazji. To też liczymy, że przez samą wdzięczność mocarstwa pośpieszą nam z wydatną pomocą materialną. Za to przyrzekamy Iwii część uzyskanej pożyczki poświęcić na dalszą agitację komunistyczną w zachodnich państwach

— Wszystko uczynie, aby spełnić życzenia panów. Czy jednak nie byłibyscie panowie łaska wi poinformować mnie, co zamierzaliście i co zamierzacie — gdy uda Wam się szczęśliwie urzeczywistnić wasze wspaniałomyślne plany — uczynić ze mną? Czy racycie mnie ewakuować, czy — jak Mikołaja II — zastrzelić?

— Jesteśmy apostołami wolności i swobody, więc zadecydują o tem miejscowe włoskie sowieaty, które — jak mamy nadzieję — przy naszej wydatnej pomocy już w niedługim czasie uwolnią W. K. Mość od ciężaru rządów.

— Serdecznie panom dziękujemy za taką troskliwość... tylko, tylko żeby nie było tak, jak z Mikołajem 2

— My potrafimy być także wspaniałomyśli — odpardźmy godnością Cziczeryna. — Cesarz Wilhelm zainstalował nas w Rosji, a my za to nie pozwolimy mu zginąć i gotowiśmy nawet popierać monarchistów niemieckich. Nasz traktat z Niemcami najlepszym tego dowodem.

— A więc polecam się łaskawym względom panów — zakończył król Wiktor Emanuel. — Mam też nadzieję, że obywatele włoscy w Rosji będą mogli również liczyć na pewne względy w czerezwyczajkach.

— To zależy od przebiegu konferencji genueńskiej. Zresztą nie obiecujemy zbyt wiele. Nie możemy przecież cudzoziemców obdarzać zbyt jaskrawymi przywilejami, a więzienia i czerzwyczajki to podstawa i symbol równości w naszym kraju.

Na tem skończyła się ta historyczna rozmowa, Podobno Lloyd George nie posiadał się z radości, że Cziczeryn i Krassin raczyli tak łaskawie rozmawiać z królem włoskim. (9)

„Głos Narodu“

Ważne dla krawców!

Najnowsze wiosenne towary krajowe i angielskie poleca po cenach konkurencyjnych firma

„SUKNO“ Sp. z ogr. p.
Łódź, Piotrkowska 98,
Telefon 15-62.

1951b

Towary modne

damskie, męskie i dziecięce najtaniej kupuje w firmie „SUKNO“ Sp. z ogr. p.
Łódź Piotrkowska 98 (1952K) Telefon 15-62

Tanio i dobrze kupuje każdy w sklepie biawatnym

A: Tetzlaff i S-ka Piotrkowska 100 telefon 541.

Pamiętajcie o niedoli repatriantów!

Wielka kwesta w Łodzi 8 maja r.b

WIADOMOŚCI Z KRAJU.

Stypendjum im. dr. Styczyńskiego.

(K) Z Poznania donoszą: Związek lekarzy Rzplitej Polskiej w celu uczczenia zasług ś. p. dra: Styczyńskiego złożył na ręce rektora uniwersytetu dra. Święcickiego 50,000 marek na stypendjum przy wydziale lekarskim uniwersytetu poznańskiego dla studenta medyka pochodzącego ze Śląska. Związek lekarzy wzywa wszystkie związki, instytucje i osoby prywatne do składania ofiar na ten cel. (3)

Zbrodnia w Milanówku.

(K) W dniu 25 bm. pociągiem osobowym przyjeżdżającym z Warszawy do Milanówka wieczorem przyjechała do rodziny niejaką Suchta Czesława (za mieszkała w Zdobunowie na Wołyniu). Suchta po wyjściu z pociągu, zwrócił się do stojących przy przystanku 2 policjantów, z prośbą o wskazanie jej drogi idących w tak zwany obchód

Policjanci J. Laskowski i W. Szymański zgodzili się na prośbę.

Nagle w odległości 60—70 sażni od przystanku Milanówek strażnicy zauważyli wśród cieniów nocy sylwetki dwóch mężczyzn, idących w stronę Milanówka.

Widząc zbliżających się osobników zawołali „Stój! kto idzie?“

Odpowiedziano:

„Robotnicy z Grodziska“.

„Robotnicy“ wydali się policjantom podejrzani. Zażądali legitymacji, — zamiast których nieznanymi wyjęli rewolwery i czterema celnymi strzałami położyli policjantów trupem na miejscu.

Suchtę policja zatrzymała. (7)

ZE SWIATA.

Trójpłatowce olbrzymi.

(S) Amerykańskie zakłady budowy samolotów Gallaudeta, połączwszy się z wytwórnią silników spalinowych „Thres Liberty“ budują obecnie nowy typ olbrzymich trójpłatowców, przeznaczonych do lotów nad Oceanem Spokojnym. Włopoty — olbrzymi posiadają ze sobą jednośmigłowe-trójsilnikowy, o 1200 mocach końskich. Podczas lotu dwa silniki pracują a jeden jest w spoczynku. Z pośród wymienionych wyróżnia się największy typ, posiadający 9 silników, z których sześć wytwarza w czasie lotu 1400 HG, podczas gdy trzy są w rezerwie. (4)

Nowe zadanie aeroplanu.

(S) Wiadomo było dotychczas, że płatowiec służy do celów nie tylko wojskowych, lecz również praktyczno-gospodarskich, przewożąc pasażerów i pocztę

Czytaliśmy, że ksiądz do umierającego w odległej farmie pośpieszał samolotem z wiatrykiem i przypominamy sobie, jak lekarz londyński przewiózł swego pacjenta, znanego dyplomatem, z Paryża do Londynu, aby mu tam jeszcze w tym samym dniu zrobić niezbędną operację.

Straż celna w Niemczech posługuje się płatowcami. Słyszeliśmy już o oryginalnym po grzebie napowietrznym w Ameryce. Ale żeby ktoś pasażerem w aeroplanie — o tem jeszcze nikt nie słyszał. A jednak to nie „bluff“ — albowiem pewien farmer austriacki dozoruje swe stado owiec w zakupionym na ten cel samolocie.

Owiec tych posiada on ni mniej ni więcej jak 25000 sztuk, a według opowiadań tegoż farmera, aeroplan oddaje mu nieocenione usługi. Używając przedtem samochodu, nie mógł ze względu na bardzo niedogodny teren, przez jeden nawet dzień dojrzeć całego stada, a bardzo często opady atmosferyczne czyniły ziemię grząską i nie do przebycia. W tych warunkach samochód często się psuł i pociągając tem samym kosztował naprawy, przysparzał więcej kłopotu, aniżeli pożytku.

Nowo zakupiony płatowiec pokonał wszelkie trudności, okazując w całej pełni swe zalety. Zadowolony farmer, spoglądając z pod obłoków, trzyma pieczę nad całym swoim dobytkiem.

Z OSTATNIEJ CHWILI.

NIE SPIESZĄ SIĘ

MOSKWA 30 (PAT) Dziś 30 kwietnia upływa termin płacenia przez sowieaty 30 milionów rubli w złocie — w myśl 13 artykułu traktatu ryskiego. Dotąd jednak rząd rosyjski nie zakomunikował ze swej strony upewnomoconej do odbioru delegacji polskiej o sposobie wpłacenia tej należności. (12)

W SPRAWIE GWALTÓW NIEMIECKICH

KATOWICE (PAT) W dwa dni po zamordowaniu dr. Styczyńskiego w Gliwicach wniósł min. Olszewski notę do prezydenta Calondera w sprawie gwałtów i zbrodni jakich na ludność polską dopuszczają się tajne niemieckie organizacje wojskowe. Już dnia 14 | 3 prosił min. Olszewski prezydenta Calondera o interwencję w tej sprawie u delegacji niemieckiej w Genewie. Obecnie ponawia swą prośbę i wskazuje na niebezpieczeństwo, które stwarzają na G. Śląsku Orgeschowcy przez swoje zbrodnie. Nota utrzymana jest w bardzo uprzejmym lecz i stanowczym tonie. (9)

PRZYGOTOWANIA NIEMCÓW DO OBJĘCIA G. ŚLĄSKA.

„Oberschlesischer Curier“ donosi z Berlina, że rozpoczęły się narady z niemieckim ministrem wojny w sprawie rozlokowania załóg wojskowych niemieckich w części niemieckiej G. Śląska. Dziennik dowiadyuje się, że nie istnieje zamiar specjalnie silnej obsady G. Śląska i tylko w Gliwicach i Bytomiu mają być pomieszczone garnizony. (4)

UMOWA NIEMIECKO FINLANDZKA.

HELSINGFORS 30 (PAT) W Berlinie podpisana została finlandzko-niemiecka umowa handlowa, przewidująca uregulowanie szeregu kwestji, dotyczących się handlu, komunikacji i stosunków konsularnych. (12)

RATHENAU DO MOSKWY.

RYGA 30 (PAT) Do pism ryskich donoszą, że Rathenau po zamknięciu konferencji genueńskiej uda się do Moskwy dla dalszych rokowań, wynikających z umowy niemiecko-rosyjskiej podpisanej w Rapollo. (12)

NIESPOKOJNA WYSPA.

DUBLIN 30 (PAT) Konferencja pokojowa między rządem tymczasowym Irlandii a De Valerą nie doszła do skutku z powodu, jak się zdaje, postawionych przez De Valerę żądań odroczenia terminu nowych wyborów.

TURCJA PRZYJMUJE PROPOZYCJE SPRZYMIERZONYCH.

KONSTANTYNOPOL 30 (PAT) Odpowiadając na notę sprzymierzonych z dnia 19-4 Wysoka Porta zakomunikowała wysokim komisarzom koalicyjnym, że przyjmują naogół propozycje sprzymierzonych z zastrzeżeniem późniejszej dyskusji co do poszczególnych punktów. (12)

ROZRACHUNKI POLSKO NIEMIECKIE

(wp) Senat w. m. Gdańska komunikuje: Dnia 2 maja rozpoczną się w Paryżu w komisji reparacyjnej rokowania w sprawie obliczenia wartości byłej własności państwowej pruskiej i niemieckiej na obszarze wojennego miasta. Do udziału w tych obradach zaproszone są: Niemcy, Polska i Gdańsk. Decyzja w sprawie zapłacenia należności za przyznaną Polsce względnie Gdańskowi własność niemiecką za padnie później. (PAT) (4)

Teatr miejski,

Dziś w poniedziałek uroczyste przedstawienie dana będzie Kłątwa Wyspiańskiego w W. Dąbrowie Górniczej G. Zapolskiej

KUPUJE

orylanty, złoto, srebro, perły
djamenty, stare zęby, garderobę
placę ceny najwyższe. Konstan-
tynowska № 7. prawa oficyna
I-sze piętro Z. MILICH 1371

Dr. S. KANTOR

specjalista chorób wenerycz-
nych i skórnych.
Ul. Ewangelicka 2. Godz. przy
jęć od 9-2 i 6-8.
Panie od 5-6. 1184

15 placów

do sprzedania przy ul. Kiel-
ma i Marysińskiej
za **2,500,000 mk.**
pojedynczo po 200,000 mk.,
połowa gotówką, reszta w
ratach. Wiad. u właściciela:
Piotrkowska 43, m. 9.

Drabne ogłoszenia:**Kupno i sprzedaż:**

AAAA Na wypłatę etaminy w
kwiaty i gładkie towa-
ry damskie i męskie firanki
płócienne Kilińskiego 40-10
front -6

AAA Kupuje meble dywany
garderobę maszyny do
szycia placę najwyższe ceny Be-
nedykta 23-13 parter Łaznik
5188-11

AAA Kupuje meble dywany
garderobę futra maszyny
do szycia placę najlepiej Waj-
nrajch Benedykta 19
4023-20

AA Meble sprzedaje sypialnie
stołowe kuchenne szafy łóżka
krzesła wiedeńskie oraz in-
ne leżanki otomany ceny niższe
Przeździecki Piotrkowska
103 5529-5

AA Kredens stół krzesła łóżka
szafy otomane zegar leżan-
kę biureczko lampę sprzedam
tania Piotrkowska 261-4 front
9510-7

Kredens szafy tremo stół bie-
liżniarkę garderobę leżankę
sprzedam tania Sienkiewicza 59
m. 21 oficyna drugie wejście
pierwsze piętro -4

Łóżka materace szafy garde-
roba stół kredens szafy
sprzedam Sienkiewicza 59 oficyna
na 2. wejście drugie miesz-26
3849-2

Kredens otomane dywanowa
łóżka szafy stół krzesła tre-
mo gabinet sprzedam Sienkiewi-
cza 59-21 oficyna drugie wej-
ście pierwsze piętro
3919-5

Sklep spożywczy z pokojem
do sprzedania od zaraz Lu-
belska 12 3996-5

Urządzenie sklepowe do sprze-
dania Sienkiewicza 76 Wag-
ner 3998-2

Powier do sprzedania Radwań-
ska 49-68 4001-2

Do sprzedania pompka żelazna
w komplecie Srebrna 12 Ra-
dogoszcz 3986-2

TANIO sprzedam urządzenie
sklepowe Targowa 15
m. 4 399-2

Powier w dobrym stanie z wol-
nym kołem do sprzedania
wiadomość Zakątna 45 w skle-
pie 3848-2

Okazyjne do sprzedania 2 ro-
wery i krzesła ogrodowe
Przeździecki Piotrkowska 108
4012-5

Dla zapobieżenia nieporozumie-
niom, zawiadamiamy niniejszem, że
powstała niedawno w Łodzi firma
„Fabryka przetworów chemicznych
i farbiarnia Ludwika Geyera“ nie ma
nie wspólnego z naszym Towarzy-
stwem Akcyjnym. Prosimy przeto
o zwracanie zawsze uwagi na do-
kładne brzmienie naszej firmy.

Towarzystwo Akcyjne Wyrobów Bawełnianych LUDWIKA GEYERA.

1935B

Dom do sprzedania w dobrym
miejscu wiadomość Wólczon-
ska 255-5 4014-2

Dom 3 piętrowy murowany
wśródmięściu do sprzedania
wiadomość Ziota 12 B. Borow-
ski 4030-3

Powier okazynie do sprzedania
R Wiznera 35 w sklepie
4031-2

Sprzedam tania warsztat tkac-
ki z parową maszyną na lok-
cłowy towar wiadomość Rado-
goszcz ul. Teppera 1 przed Jul-
janowem 4032-7

Sprzedam dwie otomany krytą
pluszem i ceratą Benedykta
46 pralnia 4034-3

Zakład fotograficzny z całym
urządzeniem do sprzedania
w Łasku 4035-3

Pianino czarne do sprzedania
wiadomość w biurze prośb
Konstantynowska 5 B. Karsow-
skiego 4040-3

PIEKARNIA z urządzeniem
do sprzedania
Ludwiki 51 4044-2

Sprzedam bilard Andrzeja 30
4045-2

Tanio sprzedam salonik mah-
onowy Rozwadowska 6-4
4046-2

Do sprzedania dom drewniany
przy ul. Borysia cena 2 milj.
mk, wiadomość Aleksandrowska
45 Moser 3991-2

Sklep do sprzedania z powołu
wyjazdu zaraz Krucza 19
3963-5

Sprzedam materace lustro i
łóżka Krucza 4-18
3970-3

Sklep spożywczy do sprze-
dania z powodu zmiany intere-
su Kilińskiego 197 wiadomość
na miejscu także pies szpic bia-
ły do sprzedania 3985-2

Dom z ogrodem owocowym na
leśniku wydzierżawie lub
sprzedam adres Górka i Ru-
dzka wiadomość Nowo-Pabja-
nicka 7 3946-2

Bryczki najnowszych fasonów
powszechnie wolanty karetki dwu-
osobowe angielskie chomonta-
bryki towarowe rolwagi resor-
ki sprzedam Kilińskiego 23
3939-4

Sklep kolonialny w centrum
miasta sprzedam tania z po-
wodów nagłego wyjazdu Sienki-
wicza 59 dawniej Mikołajewska
L. Pastusiak 3932-5

Sprzedam sypialkę dębową
z kuchnię białą lakierowaną o-
tomane lustro sześć krzesel
stół i muzykę Kalliope Rzgow-
ska 51 gospodarz 3937-2

Dom z wszelkimi wygodami w
centrum miasta sprzedam za
15 milionów Pańska 67-12
Szymt 3958-4

7 włók ziemi z inwentarzem
zabudowaniem sprzedam Pań-
ska 67-12 Szymt 3959-5

Sklep spożywczy z mieszka-
niem zaraz do sprzedania wa-
domość ul. Wysoka 16 m. 10 od
5-7 w. 3775-7

Encyklopedję szczegółową w
6 tomach w dobrym stanie
tania sprzedam Kilińskiego 107
stróż wskaże 3930-2

Różne:

AAAA Kursy buchalteryjne
Pusta 15-6 nauki han-
dlowe stenografia pismo piękne
arytmetyka 4013-5

Akaszerka Pipikowa przyjmuje
zamówienia pań przyjezd-
nych i miejscowych Piotrkow-
ska 152-14 3826-10

Angielskiego i francuskiego
(konwersacji korespondencji
literatury) udziela Lederowa
Dzielnia 42 4010-3

Potrzebny podręczny szewski
na damskie szyte roboty
Zgierska 107-27 4015-3

STUDENT udziela matematy-
ki lacy fizyki
chemii języków Kilińskiego 86
m. 3 godz. 7-8 3957-2

Młodzieniec z 6 cio klasowem
wykształceniem poszukuje po-
sady, może złożyć kaucję. Ofer-
ty łaskawe pod „Posada“
3853-2

Pokoju umeblowanego lub bez
z oddzielnym wejściem po-
szukuje solidny młodzieniec od
razem oferty pod „15000 — dla
Tow. Akc.“ 4096-5

Bufoet parku Wenecja do wy-
najęcia wiadomość Szosa Pa-
bianicka 50 Nasfeter
4064-2

Do matury realnej (wrzesień-
październik) przygotowuje wytr-
wałego eksternistę godz. 6-7
Tylna i Gortel. 4008-3

Charciła marengowata duża
przybłąkała się odebrać za
zwrotem kosztów w restauracji
„Wictoria“ Piotrkowska 67 u
szwajcara 4023-2

Dziewczyna do sprzątania po-
rzebna do pralni Zielona 28
4047 2

Pana Bohdana Biedermana up-
raszają o adres ostatni pra-
codawcy 4024-3

Zaginęła suka wyżeł onowyszra-
ta z gwiazdką na łbie uszy
czarne koniec ogona biały pro-
szę odprowadzić za wynagro-
dzeniem Pabjanice letnia 26
4043-3

Biuro prośb i zażeń Bolesła-
wa Karńskiego Konstanty-
nowska 5 zatłwia prośby do
władz administracyjnych sądo-
wych wojskowych skarbowych
przepisywania na maszynier
4041-3

Inteligentna młoda panna z ład-
nym charakterem pisma piszą-
ca na maszynie poszukuje ja-
kiejkolwiek posady biurowej
łaskawe oferty do Rozwoju pod
Biuro 3957-2

Potrzebna zdolna krawcowa na
wyjazd na parę tygodni do
Ozorkowa Zgierska 67 piekar-
nia 3972-2

Zginiął pies rasy Rehpiucer cza-
rny żółte łaski do oddania za
wynagrodzeniem Piotrkowska
142 w cukierni 3973-2

Inteligentny w średnim wieku
żonaty poszukuje posady po-
mocnika leśniczego łaskawe o-
ferty składać w Rozwoju pod
Posada 3974-3

Przystąpię do jakiego interesu
lub handlu z kapitałem od 2
do 3 milionów mk. oferty pod
Kapitał do Rozwoju
1397-2

Zagubione dokumenty

Włoka Helena zagubiła pasz-
port niemiecki wydany w
Wieluniu 3884-2

Borski Mikołaj Gubernatorska
12 zagubił portfel wraz z mil-
jonówką 0320914 i pokwitowanie
listów poleconych znalazcę ap-
raszam o zwrot za nagrodą
3665-2

Orzechowskiej Stefani skra-
dziono wolny bilet jazdy wy-
dany przez Dyрекcję Kolei E-
lektrycznej Łódzkiej
5989-2

Jankiewicz Leokadia zagubiła
paszport niemiecki wydany
w Turku 39-8-2

Pipja Jan zagubił kartę bez-
terminowego urlopu wydany
w Łodzi 3981-2

Lis Hawa Cegielniana 65 zagu-
bił paszport polski wyd. w
Łodzi 3976-2

Heiszprych Józef Łask zagubił
tymczasowy dowód osobisty
wyd. w gm. Wygliszów
5977-2

Puppe Otto Benedykta 24 za-
gubił paszport niemiecki wy-
dany w Łodzi kartę powołania
wyd. w Łodzi oraz książkę zwi-
żkową 3979-2

Ramka Feliks Rokocińska 69
zagubił paszport wyd. w Ło-
dzi 4005-5

Zorowik Wacław zagubił port-
fel i paszport wydany w gm.
Krzykosy w pow. Kolskim.
4006-5

Zapałowskiemu Mateuszowi
skradziono dwa dokumenty
na pożyczkę dolarów po 50 do-
larów № A 032261 i N A 148844
zastrzeżenie zrobione Nowo
Zarawska 25 4009-3

Zaginęła legitymacja nauczy-
cielska na imię Franciszek
Izaniewskiej wydana w Łodzi
Łaskawy znalazca raczy zwró-
cić do Rozwoju 4027-5

Dujala Florjan zagubił paszport
niemiecki wydany w Łodzi
4019-3

Lęcki Feliks zagubił portfel za-
wierający paszport wydany
w Warszawie i książkę rekla-
mową 4020-3

Kowalska Anieli zagubiła pasz-
port polski wydany w Łodzi
4021-3

Michalak Stanisław zagubił
paszport rosyjski wyd. w gm.
Bartochów 4036-3

Przybyłski Andrzej zagubił kar-
tę powołania wyd. z P. K. U
31 bilet na rewolwer oraz do-
wód osobisty wydany w gm.
Baucz. 4039-3

Kupię rury wodociągowe

również kanalizacyjne wszel-
kich wymiarów nowe ub
używane. Oferty z ceną pod
„Rury“ w admin. „Rozwoju“
1343d10

**CENA OGŁOSZEN PRZED TEKSTEM I W TEKŚCIE — 180 mk. ZWYCZAJNE — 40 mk. NEKROLOGI — 90 mk., KOMUNI-
KATY — 100 mk. DROBNE OGŁOSZENIA BEZTERMINOWE — 10 mk. ZA WYRAZ, DUŻE LITERY 120 mk.
DLA POSZUKUJĄCYCH PRACY — 5 mk. OGŁOSZENIA ZAMIEJSCOWE 50 PROC. DROŻEJ ZAGRANICZNE 100 PROC.
DROŻEJ. Stronica przed tekstem dla ogłoszeń podzielona na 3 łamy, za tekstem 5 łamów.**

**ARTYKUŁY bez oznaczenia honorarium uważa Redakcja za bezpłatne. Można zamać „Rozwój“ w Zgierzu u p. Lacha, Pa-
bianicach u p. Zatorskiego ul. Zamkowa.**

Każda nowa podwózka obowiązuje już przy pierwszym ogłoszeniu od dnia zmiany cen bez uprzedniego zawiadomienia